

Nem szabad választanod

a tőke uralmának demokratikus kulisszája és a kapitalista cápák, a munkásosztály gyilkosai köztársasága

A Parlamenti- Parizmus

politikai ügyvédek és üzletemberek tenyészt ki létrehozza a boncok teljhatalmát a proletariátus felett és mindig a burzsoáziával való megállapodáshoz vezet a vezetésben való hitbe ringatja a proletariátust és passzivitást teremt a tőke hatalmi eszköze

A munkásosztály fegyverei: Direkt akció!
Tömegharc!

**Minden hatalmat a tanácsoknak!
Le a parlamenttel!
Bojkottáld a választásokat.**

Kommunista Munkáspárt
Általános Munkásszövetség

KAPD

NÉMETORSZÁGI
KOMMUNISTA
MUNKÁSPÁRT

E-MAIL: SHMINTAKA@YAHOO.COM + WWW: HTTP://ANARCOM.LAPJA.HU

KIADJA A BARIKÁD KOLLEKTÍVA

A Németországi Kommunista Munkáspárt (KAPD)

E kiadványunkban az egyik igen fontos osztályharcos szervezetről akarunk vázlatos képet adni, és a leghangsúlyosabban kiemelni, hogy hamis az a felfogás, hogy a forradalmi pártok, csoportok minden esetben a bolsevizmusból nőttek ki, és annak emlőin nevelkedve kerültek, idővel, szembe vele. Természetesen az az ócska ellenforradalmi álláspont sem tartható, miszerint a forradalmi szervezetek mindenkor a marxizmus talajából sarjadzottak ki, és más áramlatokkal való vitákban mindig is forradalmiak maradtak. Ezek a mesebeszéddek a bolsevizmus porhintései, amelynek képviselői, ha véletlenül meg is értették az osztályharc lényegét, a proletár totalitást, ami minden téren szembekerült és -kerül a burzsoá hétköznappal, annyiban fel is használták felismeréseiket — osztályunkkal, a proletáriátussal szemben.

A KAPD 1920 áprilisában alakult meg, akkor, amikor a KPD-ben felerősödött a reformista irányvonal. A későbbiekben, ahogyan az korábban előre látható is volt, a KPD egyesült a szociáldemokratákkal, és végleg felkiáltójelet tett a reform vagy forradalom kérdésfeltevésre adott válasz végére – a reform mellett. (1920 decemberében). Ennek ellenére sok forradalmárt béklyóba vert a nagy párt mítosza, és soraiban ragadtak egy időre.

A KAPD ezért jött létre, hogy szembeszegüljön a reformista politikával, az ellenforradalom politikájával, és valódi proletárharcokban vegyen részt. Tömegpárt volt, amely marxista volta ellenére, meglehetősen öntudatlanul is, kacérkodott az anarchizmussal (mint minden tényleges osztályharcos alakulatban – igaz, esetükben csak frakcióiban – valójában eggyé vált kommunizmus és anarchizmus. Ez azonban a KAPD egészére érve mégiscsak részizgazság. Maga a párt, mint látni fogjuk, korántsem volt egységes, és példának okáért Kronstadt kérdésében is jó ideig bedőltek a bolsevik „elvtársak“ hazug és ocsmány mendemondáinak, és önnön vaskalapos marxizmusukból származóan PANNEKOEKÉK mindvégig anarchista ellenesek voltak, itteni megjegyzéseink tehát voltaképpen a KAPD frakcióinak direkt akcióra és a proletáregységet erősítő fellépéseikre vonatkoznak.) és kiemelkedő szerepet kapott harcaikban a direkt akció:

„És nem volt fegyverük, az összeszorított öklük volt, amivel az emberi karikatúrák, a hajnélküli burzsoák fején daganatokat hagytak... vagy Max Hölz felfogásában: Nincs fegyverük, de van gyufájuk, a kapitalista bástyákat a levegőbe röpítik, gyufát vesznek és a villákat lángba borítják, nem vizet, hanem benzint locsolnak a lángtengerre..“

(H.M.Bock: Szindikalizmus és baloldali kommunizmus 1918-23)

miután senki sem szólalt föl, Schwab állt fel, hogy beszéljen. Ismertette a jelenlévőkkel szembenálló nehézségeket, melyek arra kényszerítették, hogy külső és belső koncessziókat vezessen be, és óva intette a gyűlés résztvevőit attól a szovjetköveteléstől, hogy ez az ország legyen a világforradalom központja. Mert ez ahhoz vezethet, mutatott rá, hogy a mozgalom pusztán Oroszország közvetlen nemzeti érdekeinek kiszolgálójává degradálódik, míg az Európa iparosodott országaiban élő proletariátus érdekei háttérbe szorulnak. Kraszin külkereskedelmi népbiztos berlini interjújára hivatkozott, amiben az azt nyilatkozta, hogy akkorra tervezett sztrájk zavart eredményezne az oroszországi szállításokban. Hogyha ezekben az országokban a munkások azért nem sztrájkolhatnának, mert Oroszországnak szüksége van az általuk termelt gépekre, ez a munkásmozgalom megbénulásához vezetne.

LK: És mi volt erre a reakció?

BR: Schwabot néhányan megtapsolták - a KAP küldöttei, a holland párt ellenzéke és néhány IWW szindikalista, akik vendégként voltak jelen. De utána felszólalt Radek - az ő beszéde nagy tetszést aratott, a közönség nevetett, éljenzett. Azután Kollontaj emelkedett szólásra. Láthatóan igen megindult volt. Mögötte ült Lenin, Trockij, Zinovjev, Buharin, Kamenyev, Rikov és Radek. (Gondolja csak meg, hogy mi történt velük!) Lenin jegyzetelt, Trockij mozdulatlanul ült, a többiek egymás közt sutyorogtak és összemosolyogtak a háta mögött - ő nem láthatta, de mi igen. Németül beszélt - a beszédre magára nem szükséges kitérnem, megvan hangfelvétel - amit azután ő maga fordított le, először franciára, azután oroszra - valószínűleg nem bízott meg a tolmácsban.

LK: És semmi sem történt vele, annak dacára sem, hogy a párt ellenzéki csoportjával értett egyet?

BR: Nem, semmi. Trockij kézbevette az ügyet, így ő végül beadta a derekát és tartotta magát a pártfegyelemhez - de mindez a színpalak mögött történt. Pár nappal később megkért, hogy adjam vissza a kéziratot. Megmondtam neki, hogy már megvettem, amire előzőleg kért - Berlinben a kézirat elég nagy biztonságban volt. Amikor augusztusban visszatértem Berlinbe, kaptam egy pamfletet *Alexandra Kollontaj: Az orosz munkásellenzék* címmel. A KAPD, amikor tudomást szerzett Kollontaj visszavonulásáról, a kéziratot lefordította németre, majd publikálta.

LK: És mit tett ön?

BR: A delegációnk megtette a jelentését, a KAPD kilépett a Kommunista Internacionáléból.

stílusát - a beszéde tele volt „egyrészt... másrészt ...“-ekkel, „ellentmondásokkal“ és azok „feloldásaival“, és a végén úgy tűnt, hogy a VB egyáltalán nem gondolta meg magát.

LK: Mi volt erről Lenin véleménye?

BR: Nekem azt mondták, hogy először támogatta Kun Béla küldetését, de az esemény után meggondolta magát. Ez jórészt Clara Zetkin hatására történt így, aki az 1916-os zimmerwaldi konferencia óta Lenin jó barátja volt. Később hosszas beszélgetést folytattam vele erről.

Elmondtam neki, hogy a KPD a forradalmi helyzetet nem tudta valódi forradalomra eszkalálni, csupán egy puccs végrehajtásához volt elegendő ereje, mert korábban a régi reformista vonalat követték, ami gátolta a kiterjedt forradalmi fejlődést. És akkor jött ez a hirtelen irányváltás, amiben a szakszervezeteket a proletárforradalom eszközeiként próbálták használni. Lenin csöndben hallgatott, majd azt mondta, lehetetlen akciót kezdeni a szakszervezetek támogatása nélkül. Ez alkalommal is a falon lévő térképhez fordult, elmosolyodott, és azt mondta: „Még arról sem lehetek teljesen informált, ami a saját hazámban történik. Az utolsó dokumentum, amit Németország helyzetéről olvastam, az Radek a munkásokhoz szóló nyílt levele volt. Beszélte ön erről Trockijjal?“ Azt mondtam, beszéltem. „És mit mondott ő erről?“ „Ő nem fogadta el az érvelésemet.“ „Nos, azt hiszem, igaza volt.“ Én erre azt mondtam, mi tökéletesen megértjük, hogy neki – Leninnek – sem lehet ideje arra, hogy minden kérdésnek személyesen járjon utána, de ha mindenkiben megbízik, aki éppen tanácsot ad neki, és a nevét adja bármilyen olyan döntéshez, amit mások hoztak meg, az emberek azt fogják gondolni, hogy ezek az ő döntései, és ezzel csak a kommunista munkásoknak fog ártani.

LK: Tehát az európai munkásmozgalom kapcsán Lenin Trockijra és Radekre támaszkodott?

BR: Igen, Radekre főként Németország esetében. Nem sokkal ezután a beszélgetés után Kollontaj meglátogatott engem és Alexander Schwabot, azt mondta, hogy a kongresszuson Leninnel, aki a NEP-ről fog beszélni, ellentétes véleményt fog képviselni. Számára a NEP a forradalom elárulása volt. Arra gondolt, hogy lehetséges, hogy később letartóztatják, ezért átadott nekünk egy kéziratot, ami a Munkásellenzék programjának az összefoglalóját tartalmazta. Arra kért minket, hogy helyezzük biztonságba. Beleegyeztünk, és amikor pár nappal később hírvivőt küldtünk Berlinbe, átadtuk neki az anyagot.

Lenin július 5-én tartotta meg az előadását. Óriási sikert aratott, s habár Zinovjev megkérdezte, ki akar hozzászólni, senki sem jelentkezett. Mi, a KAP küldöttjei - mi nem szavazhattunk semmilyen formában - nem akartunk elsőként megszólalni, de

Annak ellenére, hogy rokonszenveztek a Kominternnel, hamarosan összeütközésbe keveredtek a bolsevikokkal, nem fogadták el annak burzsoá centralizmusát és vezetését, és azt sem, hogy azok össze akarták őket boronálni a KPD-vel. Hosszú viták során végül, 1921 szeptemberében, a Komintern a KAPD elszigetelése mellett döntött. Ámbár a szakadás amúgy is létrejött volna. Vegyük csak alapul OTTO RÜHLE, MERGERS, FRANZ JUNG, JAN APPEL, HERMAN GORTER és elvtársaik oroszországi úti élményeit, a kezdetleges benyomásokat, amelyek aztán átcsapnak „óvatos forradalmi kritikába“, majd támadásba. E korszak ékes dokumentumai, amelyek nemsokára magyarul is hozzáférhetővé válnak: HERMAN GORTER *Nyílt Levél Lenin elvtárshoz* című brosúrája illetve ANTON PANNEKOEK: *A világforradalom fejlődése és a kommunizmus taktikája* c. pamfletje. Avagy a már megjelent Aktion-brosúráját is érdemes forgatni, illetve megéri felkutatni J. Appel Komintern-beli felszólalását is. De nagy örömet szerez híveinek LENIN buta és hülye, gyáva és szarkeverő ellenforradalmi könyve a *kommunizmus gyermekbetegségeiről*... amelyet a trockista „pornó és vicc-magazinok“ mindmáig fel-felöklendeznek, és visítanak az elragadtatástól.

AZ AAUD (Németországi Általános Munkásszövetség) szoros kapcsolatban állt a KAPD-vel, az AAUD a proletár tömegbázis szervezete volt, szakszervezetellenes és antiparlamentarista formáció, amely 1920 februárjában alakult meg. A két szervezet ténylegesen szoros kapcsolatban volt egymással, és tulajdonképpen ez vezetett oda, hogy az AAUD tagjaiból Rühlével az élén létrejött az AAUD-E (Németországi Általános Munkásszövetség - Egységsszervezet) amelynek párt- és bürokráciaellenessége még szilárdabb volt, mint az AAUD-é. H. C. MEIER leírja, hogy sokszor a KAPD-tagok akarata ellenére is ezek a kapcsolatok több nagyvárosban is megszilárdultak (Frankfurt, Hamburg), mármint a KAPD ÉS AZ AAUD között. Viszont éppen H.C. Meier idézi Pannekoekot, aki 1927-ben ezt írta: „Az AAUD és a KAPD lényegében egy szervezetet alkotnak, amelynek közvetlen célja a forradalom“. Másrészt azonban tovább folytatódott a szakadások sorozata

is, amelynek egyik előzménye az volt, hogy a KAPD, azonkívül, hogy nem kért a felülről jövő gyámkodásból, eleve négy frakció látszategységéből állt.

A *nemzeti bolsevik irányzat* WOLFFHEIM és LAUFENBERG befolyása alatt volt, akik támogatták a Vörös Hadsereget – ez az irányzat a legnagyobb szerepet Hamburgban töltötte be. A nacionalizmust fegyvernek tartották a tőkés rend ellen, az internacionalizmussal karöltve. Pannekoek megtámadta ezt az irányzatot még idejében, és 1920 augusztusában kizárták őket a KAPD soraiból, ahol a kongresszuson egységesen felléptek ellenük. A tényekhez tartozik az is, hogy Lenin is hadat viselt a későbbiekben ezen irányzat képviselői ellen – de ez esetben mégiscsak két burzsoá frakció hatalmi villongásairól van szó....

A *berlini irányzathoz* K. SCHRÖDER, J. Appel, Gorter és más elvtársak tartoztak, akik elutasították a szindikalizmust. A későbbiekben egyre inkább a Gorter-Pannekoek vonal befolyása érvényesült egész KAPD programban, és aztán ez az irányvonal vált uralkodóvá. Fontos tevékenységet folytatottak az akcionisták és O. Rühle egységsszervezete is, akik pártellenesek voltak, és tulajdonképpen kikiáltották a pártellenes tanácskommunizmus manifesztumát (ők voltak a *drezdai platformisták*) – őket 1920 októberében kizárták a pártból.

És végül, de nem utolsósorban a *brémaiak*, akik megszervezték az *Észak-Németországi Uniót* – ők szintén szakszervezet-ellenesek és antiparlamentaristák voltak, és világosan elhatárolódtak a hamburgi nemzeti bolsevikoktól. Fenntartásaik voltak a KAPD-vel szemben, akiket csak nehezen különböztettek meg a bolsevik párttól, de aztán mégiscsak beléptek a KAPD-be. Tehát összességében az említett elemekből állt össze a KAPD, és ezeknek az irányzatoknak el-eltérő mivolta már ekkor előrevetítette a később bekövetkező szakadásokat.

A KAPD-program bizonyos részei mára elavultak, de akkoriban meglehetősen progresszívnek bizonyult a maga gyengeségeivel egyetemben is. Ezen gyengeségek közé tartozik az időleges kokettálás a bolsevik hatalommal, és a szűklátókörűségen alapuló vélemény a Kominternről, ami aztán a tapasztalatok tükrében megváltozik. Nem akarunk természetesen, a ma már meglévő tapasztalatok birtokában, visszafelé piros lapokat osztogatni. De ténylegesen elmondható, hogy a III. Internacionáléval való kokettálást és annak végkifutását bátran megelőzhetne volna, már lényegesebben korábban, egy kommunista oldalról származó bolsevik kritika, amit részben az anarchisták elvégeztek, de a marxista társutasok még nem. Ami ebben megakadályozta őket, az éppen a klasszikus szociáldemokrata pártmodell alakuló nézeteik és ehhez kapcsolódó „szűklátókörű marxizmusuk” – viszont akár a tribunistákra gondolunk, akár más korabeli „forradalmi marxistákra”, az erjedés és bomlás elkezdődött, de csak a bolsevizmus hatalomra jutása után teljesedett ki. A tanácseszmé gondolata és gyakorlata a további kritika tárgya; maguk a kommunista munkástanácsok is megosztottak voltak, nemhogy a szociáldemokrata befolyásoltság alatt állók mozgalma. A forradalmi idők

mennem. A szálloda előtt egy kocsit vártam, hogy a Kremlhez vigyen.

Amikor én találkoztam vele, még nem volt túl az első agyvérzésén; tökéletesen egészségesnek és ereje teljében lévőnek látszott. Amit a többiek mondtak róla, eléggé igaznak bizonyult – csakugyan figyelmes hallgatóság volt. Amikor elmagyaráztam neki a helyzetünket, az orosz térképre mutatott, és azt mondta, hogy Oroszország maga is olyan hatalmas, hogy igazán nincs ideje arra, hogy mindenről tudomást szerezzen.

LK: Ez nem sokkal a kronstadti felkelés után történt, nem igaz?

BR: Igen, és ráadásul ott volt a márciusi akció kudarca is Mindkét esemény – amelyek erősen megrázták a kommunista közvéleményt – az idő alatt történt, amíg én úton voltam Berlinből. A kronstadti felkelést leverték, de politikailag még mindig érződtek a hatásai. A Munkásellenzék vezetői – Sljapnyikov, aki munkaügyi népbiztos volt, Lutovinov, egy szakszervezeti vezető, és Alekszandra Kollontaj, aki jóléti népbiztos volt – mindannyian elítélték a felkelést, de kitörését a diktatórikus állam- és gazdasági gépezet erősödésének tulajdonították. Nos, összehasonlítva azzal, amit később Sztálin, Mussolini és Hitler csinált, ami akkor zajlott, nem volt túl jelentős, de jó pár embert letartóztattak és a Munkásellenzék eltiltották mindennemű tevékenységtől.

LK: Találkozott ezekkel az emberekkel?

BR: Igen. Pár nappal azután, hogy megérkeztem Moszkvába, Trockij parádét rendezett a Kronstadtból hazatért győztes csapatok tiszteletére. Ott, ahol most a Mauzóleum áll, volt az emelvény, azon állt Trockij egyenruhában, szalutálva. Ott álltak körülötte a pártfejesek és a Komintern vezetői. Sok más emberhez hasonlóan engem is fölkértek, hogy szóljak néhány üdvözlő szót a katonákhoz. Odáig nem túl sok kapcsolat volt az orosz elvtársakkal és nagyon keveset tudtam a felkelés háttéréről, de vonakodtam elfogadni a hivatalos magyarázatot, ami szerint a fehérek vezették félre a matrózokat. Így, szerencsére, visszautasítottam a felkérést.

LK: A Komintern Végrehajtó Bizottságában megvitatták Kronstadtot?

BR: Nem, egy szó sem esett az egészről, de a Luxban heves viták folytak. A Munkásellenzék követői megbíztak bennem, és az én szobám lett a gyülekezőhely. Sok orosz elvtárs beszélt németül – a Komintern alkalmazottainak jó része a németajkú balti területekről származott. Sljapnyikov és Lutovinov került engem, de én sokszor meglátogattam Kollontaj asszonyt. De a VB rengeteg időt töltött a Márciusi akcióval, ami teljes szakítást jelentett a KPD addigi politikájával. Az akcióra részben Kun Béla sürgetése révén került sor, Zinovjev, Buharin napról-napra változtatták a véleményüket, és némileg dühös voltam amiatt, hogy Zinovjev és Radek az összes felelősséget a németekre hárította, mintha az oroszoknak semmi közük nem lett volna az egészhez. Kuusinen bemutatta szerinte dialektikus érvelési

találkozója volt Leninnel. Úgy tűnt, meglepődött, hogy ott talál. Amikor elmondtam neki, hogy mit csináltam, nevetett. Negyedóra múlva kaptam egy levelet, amit Lenin saját kezével írt; német nyelven, a moszkvai népbiztosok tanácsának fejlődés papírján.

(Tisztelt Reichenbach elvtárs!

Éppen most - május 16, 13:30 - kaptam meg és olvastam a levelét. Legmélyebben sajnálom, hogy nem sikerült időt szakítanom arra, hogy beszélhessek önnel. Sajnos az elmúlt pár hétben annyira túlterhelt voltam, hogy gyakorlatilag semmikor sem tudtam volna ezt a beszélgetést beiktatni a napirendembe, olyannyira, hogy sürgős dolgokat is el kellett halasztanom, pl. fontos német dokumentumok olvasását. Kérem, bocsásson meg.

Még most is hasonló helyzetben vagyok, így aztán most sem áll módomban pozitív ígéretet tenni, hogy az elkövetkezendő pár napban találkozni tudunk. Ha különösen sürgős ügyről van szó, miért nem írja le javaslatait és küldi át nekem?

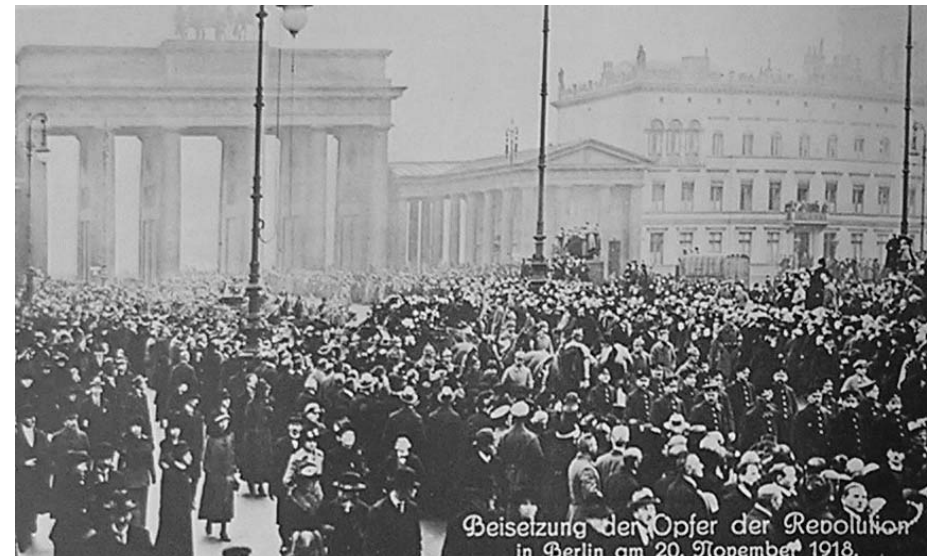
Ismételten elnézést kérek.

Kommunista üdvözlettel:

Lenin.)

Meg kellett elégednem ezzel a halasztással, de pár nappal később egy titkár jött föl hozzám a Luxba, rendkívül izgatott volt; azt mondta, azonnal Leninhez kell

forratagában gyorsan változó-alakuló harci modellek kerültek terítékre, és a tapasztalatok ködén átlátók vitték előre a mozgalmat. Ez a szöveg a program még a viszonylagos egység csillagjegyében született, a gyári tanácsok még nem állnak szemben a forradalmi pártszisztémával. A politikai pontok gyengesége azonban egyértelmű, semmi sem emlékeztethet a múltra, még a rémálomképek víziója sem, a demokratikus bővületek meséiben fogant lim-lomok, mint pl. a kongresszuson megválasztott gazdasági tanács (közvetlen demokrácia!), a munkakényszer bevezetése a múlt büntetése lenne; a forradalmi korszakban egy halott kor emlékei köszönnének vissza. Aztán lássuk az üzemi szerveződések, amelyek megteremtik az önelszigetelés bájos módozatait. És mi van a földtúró agrár-proletárral, akin nemes egyszerűséggel a marxisták keresztül néznek és „fél-polgári“, „kispolgári“ elemeknek minősítik? Ki kell jönni a gyárakból az utcára, a terekre a városok szélfújta sikátoraiba, a földekre a disznóólakból, az ültetvényekről, a szántóföldekről, és egységesíteni kell a munkásosztályt mindenféle szakosodás és üzemi szakegység elvetésével és felrúgásával. Az üzem csak kiindulópont lehet, ahová betérünk nap nap után meghalni, igaz, itt együtt vagyunk és könnyebb szervezkedni de nem lehet megállni, és következetesen rombolni kell a szindikalista elképzeléseket, azokat a téveszméket, amelyek decentralizálják és legyengítik harcainkat, az üzemből maradás az élve befalazás taktikája! Az ál-anarchista föderalizmus! Micsoda üres és borzalmas alkotmányozó politikai szervekről van szó, a fészkes fenét! Szétverni a történelmi kategóriákat, és valami váratlan és osztály nélküli, tulajdon nélküli összközösségben gondolkodni-cselekedni; vagyis lépjenek elő a valódi szükségletek és vágyak, amiket beteljesít a kommunista világ!

Nincs favágó és úszómester, sem tanár, sem a hierarchia bármely fokán vergődő előadó és befogadó. A munkástanács-struktúrák a tegnapi termelőmódszerei. Mi a munkát tagadjuk, nemcsak a bértmunkát, hanem a nagybetűs Munkát, a halálzónák és kettecek világát, a párt, a centralizált és önmagát alakító militáns forma azzal alakítja a jövőt, ha felszámolja a múltat. Ez a párt nem regionális és nem nemzeti, hanem világpárt, és azért világpárt, mert minden egyes tagja elszenvetője és egyúttal rombolója a kapitalista hétköznapiaknak, akár Kubában, akár az USA-ban. Bennünket a tőkés rend nullázott le, és éppen közös elidegenedtségünk okán megnyílnak a földrajzi távlatok, a „nyelv“ is közös, hisz beleerősztoltak minket a kollektív elnyomatásba, és, meglehet, más-más szavakkal küldjük el a picsába a főnökeinket, de a puska és az ágyú hangja mindenhol ugyanaz. Ezek nem hóbotos, romantikus vágyak és delejes horror-manifesztumok a tegnapiak mélységeiről. Ezért a kommunista programnak a tőke világában egyfelé kell navigálnia a harcot, és valójában a múlt szemetesládájával együtt ki kell hajítani azt, ami lelassítja és más utakra téríti a mozgalmat. A KAPD hemzseg a téveszméktől, de a remek felismerésektől is, látni, hogy eme kommunista mozgalom csak az imént szakadt ki a szociáldemokrácia béklyójából.

Az itt megemlített szervezetek folytatták tulajdonképpen szervezett formájában az 1920-as években az osztályharcot Németországban és internacionalizmusuk révén aktív kapcsolatban voltak világszerte a hasonló törekvésű csoportokkal. Az IWW-ről, Workers Dreadnought-ról, a Hollandiai Kommunista Munkáspártról (KAP), a Kommunista Munkásinternacionáléről (KAI), a bolgár tesztyákokról, a Guy Aldred-féle csoportokról, az oroszországi „baloldali kommunista“ áramlatokról és egyébektől van szó.

kivitelezésben, és én meg is tettem. Meyerholdnak - ő volt a leghíresebb orosz producer abban az időben - nem tetszett Granovszkij rendezése, és ebből kifolyólag igen heves vitákat folytattak. Granovszkij meghívott, hogy csatlakozzak hozzájuk. Egész éjjel fönn voltunk, eszméletlen mennyiségű tea és cigaretta fogyott el, de mivel végig oroszul beszéltek és nem vették a fáradságot, hogy fordítsanak, egy szót sem értettem az egészből. Végül aztán megkértem őket, hogy vigyenek vissza a Luxba, mert reggel ülésre kellett mennem. A moszkvai színházi élet meglehetősen élénk volt akkoriban és véleményem szerint igen magas színvonalú is.

LK: Rendben, akkor térjünk vissza a politikára. Hol volt következő nap az ülés?

BR: Ha jól emlékszem, a VB mindig a Kremlben ülésezett. Kaptam egy belépőkártyát, és gond nélkül jöhettem-mehettem. Egy alkalommal Leninnel beszélgettem a dolgozószobájában. Ez a beszélgetés a hivatalos szervek felkérésére történt, amelynek során ismertetnem kellett a KAPD nézeteit és terveit - a KPD valószínűleg megpróbálta volna szabotálni a dolgot, amit én el akartam kerülni. Folyamatosan egyik napról a másikra húzták-halasztották a találkozót, úgyhogy írtam egy igen dühös levelet Leninnek. Leírtam, hogy már egy hónapja ott vagyok, mint a KAPD képviselője, és ő még csak nem is veszi el a fáradságot, hogy meghallgasson; ha nem akar látni engem, jobb, ha inkább visszamegyek Berlinbe. Lenin várokszobájában átadtam a levelet - a titkárnője, az amúgy igen határozott Fotyeva asszony, egészen elsápadt a fellépésemtől, amit ő szemtelenségnek gondolt, majd eltűnt a levéllel. Vártam. Nem történt semmi. Aztán bejött Radek; nyilván

BR: Őt neki még csak meg sem említette. Sosem volt jelen a vitáink során. Nem csak arról van szó, hogy egyáltalán nem látogatta a gyűléseket az alatt a hat hónap alatt, amit ott töltöttem - a KVB-t, a III. Kongresszust és a Szakszervezetek Vörös Internacionáléja alapító gyűlését - hanem arról, hogy őt senki egy szóval sem említette meg. Természetesen ő akkor már a belső kör tagja volt, de erről én sokkal később szereztem tudomást. De 1921-ben el lehetett tölteni úgy fél évet Moszkvában, hogy az ember azt sem tudta, hogy egyáltalán a világon van.

LK: Nem kapott híreket arról, hogy mi történik Oroszországon kívül?

BR: Nem volt rádió, külföldi újságokhoz pedig nem lehetett hozzájutni, kivéve a Rote Fahnét, de az is csak nagy késéssel érkezett. Teljesen el voltunk szigetelve. Természetesen az orosz lapok ott voltak és az emberek szívesen fordítottak is belőlük nekem.

LK: Érdekelte az oroszokat Németország? A bolsevikok még mindig kitüntetett országgént gondoltak rá, vagy már kiábrándultak ebből a hitükből?

BR: Talán mindkettő. A KPD volt végül is a legerősebb párt Oroszországon kívül, és a viszonyok Németországgal elég jók voltak.

LK: Hogyan értesültek az európai helyzetről, ha egyszer sem rádió, sem újság nem jutott el Oroszországba?

BR: Biztos vagyok benne, hogy a hivatalos erők elég gyorsan értesültek a hírekről -- telefonon, röpíratokból, vagy diplomatatáskából átcsempészve. Nem, az oroszok e tekintetben nem voltak izoláltak.

LK: Találkozott még oroszokkal a kongresszus látogatóitól függetlenül?

BR: Igen. Revalban bemutattak néhány moszkvai családnak. Többnyire nem voltak politikailag elkötelezettek, de az egyikük, a Szundelevics család részt vett az 1905-ös forradalomban. És természetesen a szakmám révén érdekelt a színház is. Találkoztam Sztanyiszlavszkijjal és csodálatos előadásokat láttam, Gogol Revizorját és Gorkij „Lower Dephts“-ét. Természetesen az előadások oroszul zajlottak, de mivel kívülről tudtam a német fordításukat (színész koromban tanultam meg) nagyon élveztem mind a kettőt. Néhányszor elmentem a Jiddis Színházba is.

LK: Kikkel találkozott még a színház világából?

BR: Megismerkedtem a színész Mikhoels-szel. Fiatal létére akkoriban már elég ismert volt. Találkoztam Alekszandr Granovszkij producerrel is, aki később Németországba emigrált. Szórakoztató programot akart biztosítani a Kongresszus delegáltjainak, ezért kétszer-háromszor is műsorra tűzte Majakovszkij Buffo Misztériumát, amit maga fordított németre. Engem kért meg rá, hogy segítsek a

Magyarul is gyarapodtak a németországi munkástanácsmozgalomról szóló szövegek feldolgozásai az elmúlt években; H. C. Meier: *Németországi tanácskommunista mozgalmak 1919-1933*, aztán egy másik füzet: *Forradalmi események Németországban 1918-1923*, és a legfrissebb a *Németországi forradalmi események és Karl Plattner élete (1893-1945)* címmel jelent meg. Továbbá már utaltunk az általunk kiadott *Die Aktion-történetre* is, de korábban kiadtuk *Otto Rühle: A fasizmus elleni harc a bolsevizmus elleni küzdelemmel kezdődik* (most angolul is kiadtuk) aztán *Wolfgang Haug: Eric Mühsam c. írását kritikus szemmel, és mostanság M. Everett :A művészet mint fegyver – A kölni progresszívek* brosrúráját is. Az ezekben leírtakat nem szeretnénk a végtelenségig ismételtetni, ezért csak nagyvonalakban térünk ki a KAPD történetére, másrészt az *Internationalist Communist Current* kiadta e tárgyban a maga baloldali kommunista szemüvegén keresztül tálalva, meglehetősen informatív könyvét, a *The Dutch and German Communist Left*-et. (E kiadványra annak ellenére hívjuk fel az aktivista érdeklődők figyelmét, hogy beállítottsága erős bolsevik felhangokat hordoz, és mint ilyen abszolút elvetendő, viszont a téma legalaposabb feldolgozásának egyike a könyv, így nem kerülhető meg). A felsoroltak egytől-egyetől tőlünk is beszerezhetőek a proletár érdeklődő számára. Üdv, éljen a világforradalom!

Barikád Kollektíva, 2004. december havában.

A NÉMETORSZÁGI KOMMUNISTA MUNKÁS-PÁRT (KAPD) PROGRAMJA, 1920 MÁJUSA

Előszó:

Forradalmi és ellenforradalmi hullámok forगतagában jött létre a KAPD. De az új párt létrejötte nem 1920 húsvétjére esett, amikor is az eddig egymással laza kapcsolatban álló „ellenzék” szervezetileg végleg összefonódott. A KAPD születése akkor történt amikor a KPD (Spartakus Szövetség) abba a fejlődési fázisba ért, mikor egy felelőtlen, a személyes érdekeket a proletár forradalom érdekei fölé állító vezetői klikk megpróbálta ráerőltetni a párt többségére sajátos felfogását a német forradalom „haláláról”. A párt többsége azonban energikusan ellenállt a személyes érdekeken alapuló felfogásnak és az így előkészített privát felfogás alapján a párt eddigi forradalmi taktikáját reformistává alakította. Levi, Posner és társaik áruló magatartása újra igazolja azt a tapasztalatot, miszerint a német proletárforradalom folytatásának előfeltétele mindenféle vezetői politika radikális megszüntetése. Ténylegesen abban gyökerezik az az ellentét, mely köztünk és a Spartakus Szövetség között keletkezett, és amely olyan mélységű, hogy a köztünk és köztünk tátongó szakadék nagyobb mint az, amely az egyik részről Levi, Piek, Thalheimer stb., másrészről Hilferding, Crispian és Stampfer, Legien között feszül. Az az eszme hogy a forradalmi tömeg akarátát döntő faktorrá tegyük egy valódi proletárszervezet taktikai magatartásában, pártunk szervezeti felépítésének vezérmotívuma. Adott esetben a tagok autonómiáját kifejezésre juttatni, ez egy olyan proletár párt alapelve amely átvitt értelemben nem mondható pártnak.

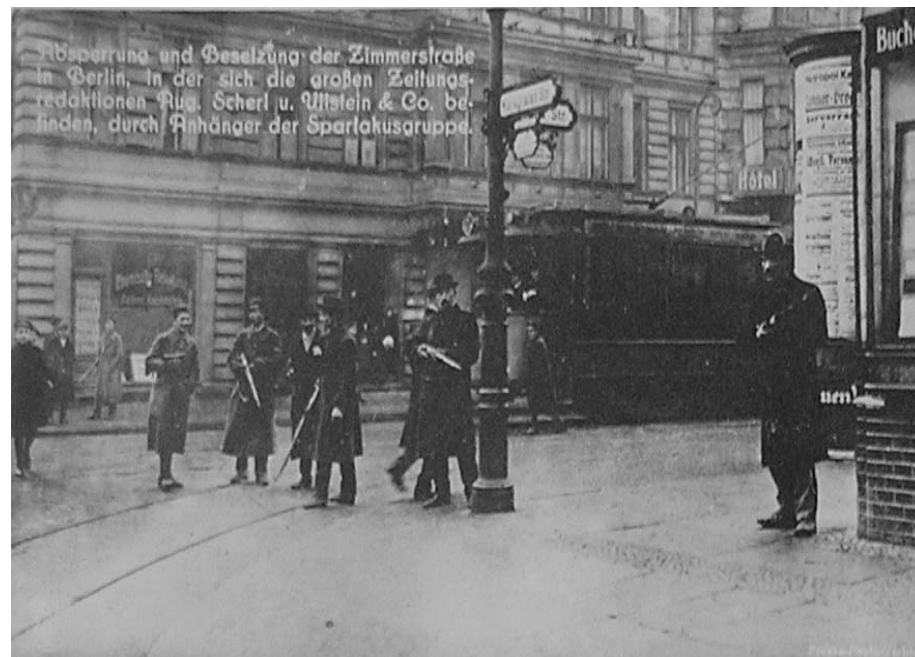
Ezért számunkra magától értetődik, hogy a szervezeteinknek itt átadott pártprogram, melyet a pártkongresszuson ezzel a feladattal megbízott programbizottság fektetett írásba, egészen addig program-tervezet marad, míg a következő pártkongresszus az itt látható fogalmazvánnyal egyetértve el nem fogadja azt. Egyébként nem igazán kell számolni azzal a lehetőséggel, hogy változtatásra vonatkozó kérvények érkeznek majd – persze kizárólag a párt taktikai és alapvető állásfoglalását illetően – mivel a

semmi olyan, ami megfogta volna az embert. De a vitákban - akár kis csoportban, akár a plénum előtt zajlottak - bámulatatos meggyőző ereje volt; mind az érvelési módja, mind a hangszíne, mind az állítások logikai rendje, ami segítségével eljutott a konklúzióhoz, ezt erősítették. Amikor az ellenséges vélemények ellen lépett fel, a hangjába valamiféle helytelenítés vegyült, úgy beszélt, mintha lehetetlennek tartaná, hogy valaki nem értene meg egy ennyire nyilvánvaló dolgot - még olyankor is, amikor a tárgy messze volt a nyilvánvalótól. Zinovjev utánozta Lenin érvelési módját, de ezt a típusú reakciót nem vette át. Trockij szenvedéllyel beszélt, a forradalmi vezetők Danton óta meglévő magával ragadó, de nem demagóg, pátoszával. És természetesen a pozíciója, mint a Vörös Hadsereg alapítója és megszervezője, aki legyőzte Gyenyikinit, Kolcsakot és Kornyilovot, a legnagyobb tekintélyt kölcsönözte neki.

LK: Hogyan látta a többi orosz vezetőt?

BR: Buharin nagyon kellemes ember volt. Könnyű volt vele beszélgetni és érvelését mindig logikusan és objektíven vezette. Radek kiváló vitapartner volt, aki jól ismerte a német viszonyokat és személyiségeket. Rendkívül szellemes ember volt, őt hallgatva az embernek olyan érzése támadt, mintha egy sziporkázó show-t nézne.

LK: És Sztálin?

LK: Alighanem a küldöttek nagy része számára ez volt az első moszkvai látogatás.

BR: Igen, ez így volt. Ekkor jártam először a bolsevik Oroszországban - habár magában az országban korábban is jártam, még színész koromban. Egyáltalán nem beszéltem oroszul, de amint átléptem a határt és végig, amíg Moszkvában tartózkodtam, mindenki nagyon barátságos volt és szívesen fordított a számomra - főként a lettek vállalták a tolmács szerepét. A Komintern Végrehajtó Tanácsában (KVB) és később a kongresszuson már nem voltak problémák, mert a hivatalos nyelv a német volt és az összes vezető folyékonyan beszélt németül.

LK: Hol lakott moszkvai tartózkodása alatt?

BR: A többi külföldi delegálttal együtt a Hotel Luxban laktam, rajtam kívül több száz emberrel együtt. Rajtuk kívül csupán néhány újságíró volt ott. Odamentem és bemutatkoztam Zinovjevnek, a (Komintern) Végrehajtó Tanács elnökének, és ezután részt vettem az értekezleteiken, amikre hetente 2-3-szor került sor. Zinovjeven kívül csak két orosz, Buharin és Radek látogatta az ülést. Trockij egyszer-kétszer nézett csak be, de Lenin egyszer sem, ennek ellenére később a kongresszuson ők ketten voltak a fő szónokok.

LK: Hogy működött a Végrehajtó Tanács?

BR: Elég hamar világossá vált a számomra, hogy ezt az „Internacionálét“ az oroszok irányítják. És ez gyakorlatilag kikérülhetetlen volt, mert a rendezvényre a pénzt Oroszország biztosította, s mert ő volt az, aki befogadta a menekült forradalmárokat, akiket üldöztek saját hazájukban. Ami igazán számított, az az, hogy ez volt az első marxista párt, amely az 1848-as Kommunista Kiáltványban megfogalmazott álmot valóra váltotta. Nem úgy értem, hogy az KVB-ben a véleménykülönbségeket elnyomták volna, vagy a kongresszuson belüli kritikálókat büntették vagy leváltották volna, de bárki, aki ragaszkodott az oroszokkal szembeni állásfoglalásához, eléggé elszigetelődött.

LK: Az oroszok között nem voltak véleménykülönbségek?

BR: De, de ezeket általában a színpad mögött rendezték, és, amikor Lenin valamiben állást foglalt, a kérdés el volt döntve. Az elvtársai alából elfogadták a tekintélyét. Nem mechanikusan engedelmessé váltak, vagy azért, mert fenyegetve érezték volna magukat. Még most is fenntartom, hogy ez a helyzete kétségtelen kiemelkedő volta miatt alakulhatott ki. Ez kisebb mértékben igaz volt Trockijra is, de nem annyira, mint Leninnél. Őneki mindig Lenintől kellett megerősítést kérnie, és ezt többnyire meg is kapta.

LK: Hogyan hasonlítaná össze kettejüket?

BR: Két alapvetően különböző forradalmi vezetőről volt szó. Mindketten szokatlanul tehetséges szónokok voltak, de Leninben semmi különös nem volt,

program ezen fogalmazványa nem más, mint a pártkongresszuson egyhangúlag elfogadott programmatikus kinyilatkoztatás tartalmának hű visszaadása. Néhány formális módosítás pedig semmit sem változtat azon a forradalmi szellemen, ami a program minden sorából árad. Mozdíthatatlan vezérszavunk marad a proletárdiktatúra történelmi szükségszerűségének marxista módon történő felismerése, rendíthetetlen marad azon akaratum is, hogy a szocializmusért folyó harcunkat a nemzetközi osztályharc szellemében folytassuk. Ezen zászló alatt biztos a proletárforradalom győzelme.

Ügyvezető Bizottság

Berlin, 1920. május közepe

A KAPD PROGRAMJA:

A világháború örökségeként létrejött világgazdasági krízis – minden gazdasági és társadalmi kihatásával együtt – melynek összképe egy kolosszális méretű romhalmaz megsemmisítő benyomását kelti, semmi mást nem fejez ki, mint hogy a polgári kapitalista világrend fölött lassan bealkonyult az ég. Most nem egy periodikusan fellépő, a tőkés társadalmi módra jellemző gazdasági krízisről van szó, ez magának a kapitalizmusnak a „krízise“, amely az egész társadalmi organizmus görcsös rángásai közt még sosem tapasztalt élességű osztályellentétek félelmetes összezapásaiként, és a széles néptömegeken belül jelentkező tömegnyomorként jelenik meg, figyelmeztetésül a polgári társadalom számára. Egyre egyértelműbben mutatkozik meg, hogy a kizsákmányolók és kizsákmányoltak közti napról napra élesedő ellentét, a tőke és a munka ellentmondása a tőkés gazdasági rendszeren belül, olyan meg nem szüntethető jelenségek, amelyek a proletariátus eddigi közömbös rétegei előtt is egyre egyértelműbbé válnak. A kapitalizmus teljes kudarcot vallott. Az imperialista rablőháborúban történelmileg megdöntötte saját uralmának alapjait, s olyan káoszt teremtett, melynek elviselhetetlen következményei világtörténelmi kérdés elé állították a nemzetközi proletariátust: elmerülni a barbárságban vagy felépíteni a szocialista világot?

A föld összes népe közül eddig egyedül az orosz proletariátusnak sikerült hősies harcban legyőzni a tőkés osztályának uralmát és átvenni tőle a politikai hatalmat. Hősies ellenállással sikerült a nemzetközi tőke zsoldos

seregének koncentrált támadását visszaverni, és most minden nehézséggel megküzdve hozzálátott feladata elvégzéséhez, hogy a világháború és az azt követő két éves polgárháborúban teljesen szétzilált gazdaságot lassanként szocialista alapokra fektetve újjáépítse. Az orosz tanácsköztársaság jövője szorosan összefügg a németországi proletárforradalom fejlődésével. A német forradalom győzelme után létrejöhet egy szocialista gazdasági blokk, amely az ipari és a mezőgazdasági termékek cseréjével képes lesz valódi szocialista termelési módot létrehozni, anélkül, hogy többet kellene gazdálkodnia, és így nem lesz szükség arra sem, hogy a világtőkével gazdasági kompromisszumokra kényszerüljünk. Ha a német proletariátus nem végzi el rövid időn belül történelmi feladatát, akkor a világforradalom kibontakozása akár évekkel, ill. évtizedekkel is eltolódhat. Ma Németország a világforradalom gyújtópontja. Az Antant hatalmak „győzedelmes” országaiban a forradalom csak akkor kezdődhet el, ha Közép-Európa már elgördítette útjából a nagyobb akadályokat. Persze Németországban a proletárforradalom szempontjából sokkal kedvezőbbek a gazdasági feltételek, mint Nyugat-Európa „győzedelmes” országaiban. A versailles-i béke jelszavával maradéktalanul kifosztott német gazdaság a tömegek nyomorba döntését eredményezte, ami pedig rövidesen megköveteli a katasztrófális helyzettel szembeni erőszakos fellépést. S nem elég az, hogy a versailles-i rablóbéke a proletariátust elviselhetetlen bilincsbe verve iszonyú terheket rótt ki a tőkés termelési módra Németországban, de még ennél is veszélyesebb az, hogy ezzel Németország jövőbeni szocialista gazdaságának alapjait is aláaknázza: vagyis a világforradalom kibontakozása ebből a szempontból is veszélyeztetve van. Ebből a dilemmából csak a német proletárforradalom gyors kibontakozása és lezajlása jelentene kiutat. Németországban a gazdasági és politikai helyzet már rég megérett a proletár forradalom kitörésére. A történelmi fejlődés ezen stádiumában, amikor a kapitalista fejlődés ezen folyamatát csak mesterségesen – holmi hatalmi pozíciókkal – lehet leleplezni, minden azon múlik, hogy a proletariátust sikerül-e tudatosságra bírni, hiszen már csak egyetlen energikus lépés kell ahhoz, hogy azt a hatalmat, amit valójában már a kezében tart, ténylegesen gyakorolja is. A forradalmi osztályharc ilyen periódusában, amikor bekövetkezik a tőke és a munka közti küzdelem utolsó fázisa, és a tulajdonképpeni döntő harc már javában folyik, nem lehet több kompromisszumot kötni a halálos ellenséggel, hanem annak megsemmisítésére kell törekedni. Különösen az olyan intézményeket kell támadni, amelyek tendenciája az osztályellentétek áthidalására

INTERJÚ -NEM A SÁTÁNNAL...

BERNARD REICHENBACH a KAPD alapításától kezdve a párt aktív tagja volt, és a korai években részt vett a pártlap szerkesztői bizottságában is. 1922-ben Karl Schröderrel együtt kizárták a pártból, akivel együtt megalakították a KAPD-ET-t, amelyik pár évvel később mint a KAPD alternatívája létezett. Reichenbach 1928-ban megírta a KAPD rövid bemutatását a Carl Grünberg Archivuma számára.

LK.: Tisztán emlékszik az 1921-es moszkvai látogatására? Mik voltak az első benyomásai?

BR: Ó, az ezzel kapcsolatos élményeim még mindig élénkek. a Berlinből Moszkvába való utazás 10-12 napig tartott. Március elején mentem, hajóval, és 8 napot kellett várnom Revalban az orosz vízumra. Júniusban több elvtársam, Alexander Schwab és Meyer csatlakozott hozzám, valamint egy lipcei vasmunkás és egy Jan Appel nevű ember, aki korábban tengerész volt, s aki egy évvel ezelőtt Franz Junggal Moszkvában járt és különböző szovjet vezetőkkel beszélgettek - az erről írott cikkük nagy vihart kavart a lapokban. Mindannyian a KAPD nevében voltunk itt, amely eléggé szálka volt a KPD szemében.

LK: Nem önök voltak az első baloldali kommunisták, akik Moszkvába mentek?

BR: Nem. 1920-ban a Komintern-kongresszuson jelen voltak KAPD-képviselők is. 1921-ben szavazat nélküli „szimpatizánsként” jutottam ki.

Ki kell lépni a tétlenségből. Nem akarjuk tovább a vagyonosok kis klikkjének hatalmi és uralmi gögjét. Harcunk célja a polgári-kapitalista gazdasági és társadalmi rend teljes megsemmisítése, és ez is kell hogy legyen. Csak a régi világ törmelékein kelhet életre a kommunizmus leendő új világa.

Közeleg a döntés órája. Előzzétek meg a világtőke megsemmisítő csapását! Alkossatok blokkot a világforradalom úttörőivel. Harcoljatok vállt vállnak vetve osztálytestvéreitekkel, nem egy párt érdekeiért, hanem a kommunizmusért, amely nem egy párt kívánságainak felel meg, hanem a világproletariátus érdekeinek. A proletariátus diktatúrájáért! A Kommunista Internacionáléért! A tanácsrendszerért! A szolgaság és a zsarnokság ellen! Előre az emberiség felszabadítása felé! A munkásosztály jövőjéről van szó. Tettre fel!

Éljem a világforradalom!

Du sollst nicht wählen

Der
Parlamentarismus

ist die demokratische Kulisse für die Herrschaft des Kapitals
und seine Republik schützen die kapitalistischen Haifische u. morden die Arbeiterklasse
züchtet politische Advokaten u. Geschäftemacher
schafft Allmacht des Bonzentrums über das Proletariat und führt immer zum Burgfrieden mit der Bourgeoisie
sohläfert die Arbeiter ein in Führerglauben und schafft Passivität
ist ein Machtmittel des Kapitals
Die Waffen der Arbeiterklasse sind: Direkte Aktion!
Massenkampf!

Alle Macht den Räten
Nieder mit dem Parlament
Übt Wahlboykott

Kommunistische Arbeiter-Partei
Allgemeine Arbeiter-Union

A KAPD választási választásellenes plakátja -- eredeti.

A magyar fordítás a brosúra hátoldalán található.

¹Utalás Rosa Luxemburg: Mit akar a Spartakus-szövetség? című írására.

irányul, tehát a kizsákmányoltak és kizsákmányolók között valamiféle politikai és gazdasági munkaközösséget akar létrehozni. Abban a pillanatban amikor adottak a feltételek a proletárforradalom kitöréséhez – anélkül, hogy az állandó krízis kiesúcsosodna, vagy ha bekövetkezik a helyzet katasztrófális kiéleződése, de a proletariátus nem látja át annak utolsó következményét, ill. nem értékeli ki azokat, akkor biztos, hogy olyan szubjektív természetű okokról van szó, melyek jelenléte akadályozza forradalmi folyamat felgyorsulását. Más szavakkal: a proletariátus ideológiája nem képes egészen kilábalni a polgári és kispolgári eszmék csapdájából. Jelenlegi állapotában a német proletariátus pszichológiája láthatóan magán hordozza az évszázados militarista rabság jegyeit, de emellett a hiányos öntudatét is, ahogy annak a régi szociáldemokrata párt és az USP parlamenti kretenizmusának, valamint a szakszervezeti bürokrácia abszolutizmusának következményeként törvényszerűen ki kellett alakulnia. A szubjektív momentumok a német forradalomban döntő szerepet játszanak. A német forradalom problémája tulajdonképpen a német proletariátus öntudatra ébredésének problémája. Ezen szituáció

felismerésével és annak szükségessége folytán, hogy a viláforradalmi fejlődés tempóját fel kel gyorsítani, a KAPD a III. Internacionálé szellemében harcol a polgári demokrácia azonnali megszüntetéséért és a munkásosztály diktatúrájáért. Elveti a demokratikus alkotmányba foglaltak alapját – mely a jelenlegi helyzetben duplán érthetetlennek és tarthatatlannak nyilvánul, s amely szerint a kizsákmányoló tőkés osztálynak is biztosítani kell politikai jogokat, és a termelőeszközök feletti kizárólagos rendelkezési jogot.

Maximalista szándékai alapján a KAPD amellet döntött, hogy minden olyan reformista és opportunistá haremódot elutasít, amelyek csak a polgári osztállyal való komoly és döntő harc elkerülését szolgálják. A KAPD nem akarja kikerülni ezeket a harcokat, ellenkezőleg, követeli és elő akarja mozdítani ezeket. Egy olyan államban, ahol minden jel arra mutat, hogy hamarosan széthullik a tőkés társadalmi rend, a parlamentarizmusban való részvétel is a reformista és opportunistá harci eszközökhöz tartozik. Ilyen periódusban a proletariátust arra sarkallni, hogy vegyen részt a parlamenti választásokon, annyit jelent, mint a proletariátusban azt a hamis és veszélyes illúziót kelteni és táplálni, hogy parlamenti eszközökkel is le lehet győzni a krízist. Nem lehet polgári osztályharcos eszközt alkalmazni egy olyan szituációban, amelyben kizárólag a határozottan és kiméletlenül alkalmazott proletár osztályharcos eszközök lehetnek hatékonyak. Vagy az előrehaladott proletár forradalom során részt venni a polgári parlamentarizmusban, nem más mint a tanácseszmé szabotázsza.

A politikai hataloméért folytatott proletár harc periódusában a tanácseszmé képezi a forradalmi továbbfejlődés középpontját. Az a többé vagy kevésbé erős viszhang, amit a tanácseszmé a tömegek tudatában ébreszt, a társadalmi forradalom fejlődésének fokmérője. A politikai munkástanácsok és a forradalmi üzemi tanácsok elismeréséért vívott harc egy bizonyos forradalmi szituáció keretében logikusan a tőkés diktatúra ellen és a proletárdiktatúráért folyó harcból nő ki. Ez a forradalmi harc melynek tulajdonképpen politikai tengelyét a tanácseszmé alkotja, történelmi szükségességgel fordul az egész polgári társadalmi rend és következésképp annak politikai kifejeződési formája, a polgári parlamentarizmus ellen. Tanácsrendszer vagy parlamentarizmus? Ez világtörténelmi jelentőségű kérdés. Felépül-e a proletár-kommunista világ, vagy elsüllyedünk a polgári-kapitalista anarchia mocsarában? Egy ilyen nagyon is forradalmi helyzetben, ami Németországban uralkodik, a

Felhívás Németország proletariátusához!

(Németországi Kommunista Munkáspárt - 4. 8. 1920)

Munkások! Osztálytestvérek! A világtőke és cinkosai Szovjet-Oroszország elleni dühöngő egyesült támadásának letörte a hegyét Lengyelország megsemmisítő veresége, a Vörös Hadsereg győzelmes előrenyomulása India felé és a Fekete-tengernél. A világtőke pusztító akaratának újabb következménye a fehér terror szisztematikus megszervezése.

Magyarországon és Lengyelországban, Amerikában és Indiában őrzöng a fehérterror bestiája. Németországban ez a pusztító akarat a lefegyverzési törvényben csapódik le. A lefegyverzési törvény a fehérterror törvényi rögzítését jelenti, az antant-tőke parancsára, a német burzsoázia egyetértésével, azért, hogy a forradalmi proletariátust le tudják taglózni. Csak a forradalmi munkásoknak, nem pedig a burzsoáknak kell majd e kivételes törvény tuskéit megérezniük!

Ne hagyjátok magatokat megszédíteni azoktól, akik azt akarják veletek elhitetni, hogy a reakció lefegyverzését meg kell előznie a proletariátus lefegyverzésének, mivel a forradalom lefegyverzése csak a forradalom műve lehet. Ezért a jelszó így szól: munkások, ne szolgáltatassátok ki magatokat harc nélkül a reakciónak!

A világtőke felkészül a tőke és a munka közötti döntő harcra, előkészületeket tesz a forradalmi gondolkodás és akarat maradéktalan elpusztítására. Fölötte mindennek a proletariátus számára lángoló intő jelként állnak a Kommunista Kialtvány szavai: „Vagy kommunizmus, vagy elmerülés a barbárságban!”¹

Ránk, Németország proletárjaira szegezödik az orosz testvérek tekintete, minden ország proletárjainak tekintete. Németország a reakció legerősebb védőbástyája és ezzel a viláforradalom kulcsa. Legyünk tudatában világtörténelmi feladatunknak! - A versailles-i békeszerződés, Spa, a lefegyverzési törvény és egyebek csupán előkészületek a proletariátus elleni döntő csapásra. Ezt felismerni, így hangzik ebben a pillanatban érthetően a proletariátus feladata. A tőke szűkebbre és szorosabbra húzza a proletariátus nyaka körül a hurkot. Szakítsuk szét, mielőtt megfojt minket!

Nem tiltakozó gyűlések és határozatok, a tett az óra parancsa! Félre a kompromisszumokkal és a tárgyalási taktikával! Félre a teoretikus szórszálhasogatással! Nincs megegyezés. Harcra, hangzik a jelszó. Szabaduljunk meg a bérrabszolgaság béklyóitól.

feladataikat.

Ez a KAPD programja. A III. Internacionálé szelleméhez hűen a KAPD ragaszkodik a tudományos szocializmus megalapítóinak azon eszméjéhez, hogy proletárhatalom megszerzése egyet jelent a burzsoázia politikai hatalmának megsemmisítésével. A proletár forradalom első feladatai: az egész polgári államapparátus megszüntetése polgári junker tisztek vezetése alatt álló hadseregével, rendőrségével, porkoláibaival, bíráival, papjaival és államhivatalnokaival együtt. A proletariátusnak ezért fel kell fegyverkeznie a polgári ellenforradalom csapásai ellen. A proletariátusnak, ha a burzsoázia rákényszeríti, a polgárháborút kíméletlen erőszakkal kell levernire. A KAPD tudatában van annak, hogy a tőke és a munka közti végső összecsapás nem játszódhat le nemzeti határokon belül. Éppúgy ahogy a kapitalizmus előtt sincsenek országhatárok és a világot átszelő rablóhadjárataiban sem akadályozza semmiféle nemzeti gátlás, lelkiismereti tényező, úgy a proletariátusnak sem szabad a nemzeti ideológiák hipnózisa alatt szem elől tévesztenie a nemzetközi osztályszolidaritás alapeszméjét. A proletariátus minél inkább magába szívja a nemzetközi osztályharc eszméjét, annál következetesebben nyúl majd a proletár világpolitika vezető motívumához, és annál gyorsabban hullik darabokra a már felbomlóban lévő világtőke a világforradalom csapásai alatt. Magasan minden nemzeti különködés, minden országhatár, minden haza fölött, ott ragyog örök fényvel a nemzetközi proletariátus jelszava:

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

parlamentarizmusban való részvétel nemcsak hogy a tanácseszme szabotázsát jelenti, hanem egyenesen a polgári-tőkés világ konzerválását és így a proletár forradalom többé-kevésbé tudatos elodázását is.

A polgári parlamentizmus mellett a németországi proletárforradalom továbbfejlődésének másik fő gátló tényezőjét a szakszervezetek adják. Mindenki előtt ismert a világháborúban gyakorolt magatartásuk és állásfoglalásuk. A régi Szociáldemokrata Párt alapvető és taktikai állásfoglalására tett döntő befolyásuk vezetett a német burzsoázóával kötött „várbéke“ proklamálásához, ami egyenlő volt a nemzetközi proletariátushoz intézett háborús felhívással. A társadalmat eláruló tevékenységük egyenes következménye lett a németországi novemberi forradalom kitörésére gyakorolt hatásuk, amikor is ellenforradalmi hozzáállásukat úgy dokumentálták, hogy egyezményt írtak alá az összeomlásban lévő német vállalatokkal arról, hogy gazdaságbaráti munkaközösségre lépnek velük. Ellenforradalmi tendenciájukat a német forradalom során mind a mai napig megőrizték. A szakszervezeti bürokrácia volt az aki leginkább tiltakozott a német munkásosztályban egyre mélyebben gyökeret eresztő tanácseszme ellen, és az is, aki a

gazdasági tömegakciókból logikusan következő politikai tendenciákat, melynek célja a proletariátus politikai hataloszerzése volt, sikeresen meg tudta bénítani. A szakszervezetek ellenforradalmi jellege olyan nyilvánvaló, hogy Németországban számos vállalkozó attól teszi függővé a munkások felvételét, hogy azok hozzátartoznak-e valamely szakszervezeti szövetséghez. Így az egész világ előtt nyilvánvalóvá válik, hogy milyen jelentős részt vállal a szakszervezeti bürokrácia a minden oldalról széthullani készülő tőkés rendszer fenntartásában. A szakszervezetek tehát a tőkés osztályállam egyik tartóoszlopát képezik a polgári alapok mellett. Hogy ezt az ellenforradalmi építményt nem lehet belülről kifelé forradalmi értelemben átalakítani, azt az utolsó másfél év szakszervezeti története megfelelően igazolja. A szakszervezetek forradalmasítása nem személyi kérdés. Ezeknek a szervezeteknek az ellenforradalmi jellege a rájuk jellemző struktúrában és saját rendszerükben rejlik. Ennek felismeréséből adódik az a logikus következtetés, hogy csakis a szakszervezetek szétrombolása teszi szabaddá az utat a németországi szociális forradalom előtt. A szocialista építéshez nincs szükség fosszilis szervezetekre. A tömegharcokból létrejövő üzemi szerveződés új dolog. Nem abban az értelemben új, hogy még soha semmi hasonló nem létezett még eddig, hanem

5. Az egész nyilvános közlekedésügy átvétele a Tanácsköztársaság által.
6. A termelés központi irányítása és vezetése a gazdasági tanácsok kongresszusán megválasztott legfelsőbb gazdasági tanács által.
7. Az egész termelés átállítása azon szükségletek kielégítésére, melyeket a leggondosabb gazdaságstatisztikai számítások alapján határoztak meg.
8. A munkakényszer legkíméletlenebb bevezetése.
9. Az egyéni létfeltételek biztosítása a táplálkozást, lakást, ruházkodást, kort, betegséget stb. illetően.
10. Rendek, címek, társadalmi különbségek megszüntetése. A nemek közti egyenlőség teljes jogi és társadalmi biztosítása.
11. Az élelmezés-, lakás-, és egészségügy azonnali gyökeres megváltoztatása a proletár lakosság érdekeit tekintve.
12. Azáltal, hogy a KAPD a tőkés gazdasági rendszer és a polgári állam ellen határozott harcot folytat, egyben támadja az összes polgári ideológiát és a proletár-forradalmi világnézet előharcosává válik. A társadalmi forradalom meggyorsításának jelentős faktora a proletariátus gondolatvilágának teljes forradalmasítása. Ebben a tudatban a KAPD támogat minden olyan forradalmi tendenciát a gazdaságban és a művészetekben, melyek jellege megfelel a proletár forradalom szellemének. Legfőképp támogatja az összes olyan komolyan forradalmi törekvést, amelyeket az ifjúság hoz kifejezésre. És elutasítja az ifjúság fölötti bármiféle gyámkodást.

A politikai harc által a fiatalság rá lesz kényszerítve arra, hogy teljes erejét kibontakoztassa, ami pedig biztosít minket arról, hogy teljes világossággal és határozottsággal végzi el nagy feladatait. Hogy az ifjúság harcához a lehető legtöbb támogatást megkapja - persze kizárólag a forradalom érdekében -, ez a KAPD kötelessége. A KAPD tudatában van annak, hogy a proletariátus hatalomrajutása után a kommunista társadalom felépítésében nagy részt kell vállalnia az ifjúságnak pl. a következő területeken:

A tanácsköztársaság védelmezése a Vörös Hadsereg által, a termelési folyamat átalakítása, kommunista munkásiskolák teremtése, amelyek az üzemekkel szoros együttműködésben oldják meg alkotó jellegű

A) POLITIKAI TERÜLETEN

1. Azonnali politikai és gazdasági csatlakozás minden győzedelmes proletár országhoz (Szovjet-Oroszország stb.) a nemzetközi osztályharc szellemében, abból a célból, hogy közös védelmet biztosítsunk a világtőke agresszív tendenciái ellen.
2. A politikailag megszervezett forradalmi munkásság felfegyverzése, helyi védelmi osztagok és egy Vörös Hadsereg létrehozása, valamint a polgárság a rendőrség, az összes tiszt, a polgárőrség stb. lefegyverzése.
3. Minden parlament és városi/közösségi képviselőtestület feloszlatása.
4. Munkástanácsok alakítása, mint a törvényhozó és végrehajtó hatalom gyakorlója. Németországi munkástanácsok képviselőiből egy központi tanács választása.
5. Német tanácskongresszus összehívása, mint a Tanács-Németország alkotmányozó politikai szerve.
6. A sajtó átadása a munkásságnak a helyi politikai tanácsok vezetése alatt.
7. A polgári jogrendszer szétzúzása és forradalmi törvényszékek azonnali felállítás. A polgári büntetőhatalom és biztonsági szolgálat átvétele a megfelelő proletár szervek által.

B) GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS STRUKTURÁLIS TERÜLETEN

1. Az állami és más nyilvános adósságok, valamint minden háborús kölcsön lenullázása.
2. Minden bank, bánya, kohó, ipari üzem, valamint a kereskedelmi nagyvállalat kisajátítása a tanácsköztársaság által.
3. Minden olyan vagyon lefoglalása, mely meghaladja azt a mennyiséget, amit a német munkástanácsok központi tanácsa meghatározott.
4. Minden magántulajdon köztulajdonba vétele az illetékes helyi tanácsok vezetése alatt.

abban az értelemben, hogy a valódi forradalomból jön létre a régi mentalitás és annak alapja elleni harc szükséges fegyvereként. Megfelel a tanácseszmének és így nem egy csupasz forma, vagy újabb szerveződési játék, ill. egyszerű misztikus csodavirág, hanem egy olyan társadalmi forradalom olyan organikusan növekvő, jövőt építő kifejezési formája, mely az osztály nélküli társadalom elérésére törekszik. Tisztán proletár harci szervezet. Nem tagolódik foglalkozások szerinti csoportokra, harcmezéjén a proletariátus megszervezheti önmagát a régi társadalom maradékának lerombolására és ennek az üzemen belül kell végbemennie. Itt mindenki osztályelvtársaként viszonyul a másikkal, itt mindenkinek ugyanazok a jogai. Itt a tömeg a termelés hajtóműve, mely rendületlenül törekszik arra, hogy átlássa és irányíthassa a termelést. Itt a szellemi harc a tudat forradalmasítása zúgó áradatként sodródik az egyik embertől a másikig, tömegetől tömegig. Minden a magasabb osztályérdekeket szolgálja nem pedig a túlbuzgó egyesületi szellemet, és az egyes munkaterületek érdekeit. Az ilyen szerveződés az üzemi tanácsok gerincoszlopa, az osztályharc állandó mozgalmi eszközévé válik, olyan élő szervezetté amelyben mindig lehetséges bárkit újraválasztani, lemondadni. A tömegakciókban, és persze, ezekkel együtt növekvően, az üzemi szerveződéseknek is meg kell teremtenie saját központi egységét úgy, hogy az megfeleljen a forradalmi fejlődésnek. A forradalmi fejlődés saját fő ügyévé válik, és nem pedig programok, szobrok vagy részletes tervezetek létrehozásában merül ki. Nem létesít segélykasszát és életbiztosítót, még ha bizonyos esetekben nem is riad vissza attól, hogy – ha szükségessé válik – sztrájk támogatásokat gyűjtsön. Feladata: a szocializmus szakadatlan propagálása, üzemi gyűlések szervezése, politikai viták vezetése, stb. Vagyis az üzemekben folyó forradalom elősegítése.

Az üzemi forradalom célja valójában kettős. Feladata elsősorban a szakszervezetek és ezek táptalajának, valamint a bennük koncentráltott proletár-ellenes szellemi komplexum megszüntetése. Kétség sem fér hozzá, hogy ebben a harcban az üzemi szerveződés minden polgári képződményt elkeseredett ellenfélként fog támadni, köztük az összes olyan USP és KP hívót is, akik vagy meggyőződés nélkül haladnak a régi SP útjain (még ha más politikai programot is fogadnak el de mégis csak politikai - erkölcsi tévelygések kritikusaiként lépnek fel), vagy pedig nagyon is tudatos ellenfélként jelennek meg, mivel számukra a politikai alkudozás, a diplomatikusan művészet, mely állandóan a „magasban“ tartja őket, magasabb rendű mint a társadalmi harc. Ez a probléma könnyen

megoldható. Senkinek sem szabad addig az USP-vel szorosan együttműködni, amíg az el nem ismeri az olyan – még átalakításra szoruló és átalakítható – proletár képződményt, mely a tanácsszeme lényegéből ered. A tömegek nagy része hamarabb ismeri el az üzemi szerveződést, mint a politikai vezetőket. Ez jó jel. Leggyorsabban és legbiztosabban az üzemi szerveződés fogja elősegíteni – tömegsztrájkok kiváltásával és politikai kivitelezésével (a mindenkor politikai helyzet alapján) – a szakszervezetek ellenforradalmi mibenlétének leleplezését és megsemmisítését.

Az üzemi szerveződés másik nagy célja a kommunista társadalom felépítésének előkészítése. Az üzemi szervezet tagja lehet minden olyan munkás, aki elkötelezi magát a proletárdiktatúra mellett. Ehhez tartozik a szakszervezetektől való határozott elzárkózás, szellemi irányzatuktól való egyértelmű elszakadás. Ennek az elszakadásnak kell egyértelműen meghatároznia azt, hogy ki léphet be az üzemi szervezetbe. Ezzel nyilvánvalóvá válik a proletár osztályharc és annak módszerei mellett való elkötelezettség, nem szükséges azonban egy szűkebb pártprogram mellett elkötelezettnek lenni. Az üzemi szerveződés lényege és tendenciája, hogy a kommunizmus szolgálatában áll, és hozzásegít a kommunista társadalom eléréséhez. Magja kimondottan kommunista, harca mindenkit ugyanabba az irányba kényszerít. De míg egy pártprogram nagyrészt a jelent célozza meg (persze csak tágabb értelemben), míg a párttagoktól kihangsúlyozott intellektualitást követelnek, míg egy politikai párt, mint amilyen a

Kommunista Munkáspárt (KAPD) is, sosem lehet gyorsan fejlődő és rugalmas – sőt meglehet, hogy előbb-utóbb szét is hullik –, és a világforradalmi folyamathoz képest nagy sem lehet, addig az üzemi szerveződésben a forradalmi tömegeket osztályszolidaritásuk, proletár osztályszolidaritásuk tudata egyesíti. Itt a proletariátus egyesülése organikusan megy végbe, és ez egy pártprogram talaján sosem lenne lehetséges. Az üzemi szerveződés a kommunista „építkezés” kezdete és lassan az elkövetkező kommunista társadalom alapjává válik. Az üzemi szerveződés a KAPD-vel szoros egységben oldja meg feladatait. A politikai szervezet feladata, hogy a munkásság tudatosabb elemeit a pártprogram alapján összegyűjtse.

A párt és az üzemi szervezet közti viszony az üzemi szerveződés lényegéből adódik. Sohasem lohadó propagandával kell a KAPD-nak az üzemi szervezeten belül dolgozni. Harci jelszavaikban meg kell egyezniük. Az üzemek káderei a párt mozgalmi fegyvereivé válnak. Ehhez persze az kell, hogy a párt is egyre több proletár jelleget, proletár osztálykifejeződést fogadjon el, öltön magára, az aluról jövő diktatúrát helyesen ítélje meg, és eszerint cselekedjen. Ezzel bővül feladatainak köre, de ugyanakkor ez a kör a legerősebb alapra támaszkodik. El kell érni – és ezt az üzemi szervezetek garantálják – hogy a győzelemmel, azaz a proletár hatalomátvétellel, az osztály diktatúrája és ne néhány pártvezér vagy azok klikkjének diktatúrája jöjjön létre.

A proletariátus hatalomátvételének fázisa a polgári - tőkés társadalom leghalványabb nyomát is eltörli a föld színéről. Ezt egy olyan tanácsszervezet létrehozása teszi lehetővé, amely az összes politikai és gazdasági hatalmat a kezében tartja. Az üzemi szerveződés ebben a fázisában maga is a proletárdiktatúra egyik eleme, amelyet az üzemben az üzemi szerveződésből kinőtt üzemi tanácsok gyakorolnak. Továbbá ebben a fázisban az üzemi szerveződés feladata az is, hogy arra törekedjen: ő válják a tanácsrendszer alapjává.

A kommunista közösség felépítésének egyik gazdasági előfeltétele az üzemi szerveződés megléte. A kommunista közösség politikai szervezeti formája a tanácsrendszer. Az üzemi szerveződés egyetért azzal, hogy a politikai hatalmat kizárólag a tanácsok végrehajtó testülete gyakorolja. A KAPD ezért annak a maximálisan forradalmi programnak a megvalósításáért harcol, melynek konkrét követeléseit az alábbi pontokban foglaljuk össze: